

NHẬN XÉT ĐẶC ĐIỂM LÂM SÀNG VÀ HÌNH ẢNH CẮT LỚP VI TÍNH PHỔI Ở BỆNH NHÂN SAU NHIỄM SARS-CoV-2 TẠI CÁC CƠ SỞ KHÁM CHỮA BỆNH CỦA MEDLATEC

Trần Văn Thụ¹, Nguyễn Thạch Thảo¹, Nguyễn Bá Phong¹,
Triệu Quang Tĩnh¹, Lương Văn Phong¹, Đào Danh Vĩnh¹, Nguyễn Quốc Dũng¹.

TÓM TẮT

Nghiên cứu mô tả cắt ngang được tiến hành trên 1436 bệnh nhân sau nhiễm SARS-CoV-2 đến khám tại các cơ sở y tế MEDLATEC từ 01/03/2022 đến 31/03/2022. Kết quả cho thấy 39% là nam và 61% là nữ, với độ tuổi trung bình là 39 và phần lớn bệnh nhân nằm trong độ tuổi lao động từ 18-60 tuổi. 74% số bệnh nhân sau nhiễm SARS-CoV-2 có triệu chứng lâm sàng, trong đó ho là triệu chứng thường gặp nhất, sau đó đến đau tức ngực, hụt hơi, khó thở. Nhóm bệnh nhân có tiền sử khỏe mạnh chiếm 76% số ca; còn lại nhóm bệnh lý nền có tăng huyết áp chiếm nhiều nhất, sau đó đến nhóm có bệnh lý phổi mạn tính. Có đến 49% số bệnh nhân có tổn thương phổi nghi do COVID; với tổn thương chủ yếu nhất là dày tổ chức kẽ và phần lớn thuộc mức độ tổn thương nhẹ theo thang điểm CT-score.

Từ khóa: Đặc điểm lâm sàng, cắt lớp vi tính, SARS-CoV-2, MEDLATEC

SUMMARY

CLINICAL CHARACTERISTICS AND LUNG CT SCANNER IN PATIENTS AFTER SARS-CoV-2 INFECTION AT MEDLATEC

A cross-sectional descriptive study was conducted on 1436 patients after SARS-CoV-2 infection who visited MEDLATEC medical facilities from March 1, 2022 to March 31, 2022. The results showed that 39% were male and 61% female, with a mean age of 39 and the majority of patients in the working age range from 18-60 years old. 74% of patients infected with SARS-CoV-2 have clinical symptoms, of which cough is the most common symptom, followed by chest pain, shortness of breath, and shortness of breath. The group of patients with a healthy history accounted for 76% of cases; the remaining group of underlying diseases with hypertension accounted for the most, followed by the group with chronic lung disease. Up to 49% of patients have suspected COVID-related lung lesion; with the most important lesions being interstitial thickening and most of them being mild according to the CT-score scale.

Keywords: Clinical characteristics, CT scanner, SARS-CoV-2, MEDLATEC

¹Trung tâm CDHA MEDLATEC

Chịu trách nhiệm chính: Trần Văn Thụ

Email: namxoanle.hmu@gmail.com

Ngày nhận bài: 15/4/2022

Ngày phản biện khoa học: 5/5/2022

Ngày duyệt bài: 6/6/2022

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Đại dịch Covid-19 đến nay vẫn rất phức tạp, để lại nhiều ảnh hưởng đến sức khỏe cho người bệnh giai đoạn sau nhiễm SARS-CoV-2, chủ yếu các tổn thương được chia thành hai nhóm gồm các tổn thương hệ hô hấp và các tổn thương cơ quan khác. Từ tháng 6 năm 2020 đến nay, nhiều nghiên cứu trên thế giới về đối tượng bệnh nhân này, tuy nhiên chưa có nghiên cứu nào của Việt Nam được công bố. Vì vậy chúng tôi tiến hành nghiên cứu với hai mục tiêu:

- *Đặc điểm lâm sàng ở BN đã sau nhiễm SARS-CoV-2*

- *Đặc điểm hình ảnh cắt lớp vi tính phổi ở BN sau nhiễm SARS-CoV-2*

II. ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

2.1. Đối tượng nghiên cứu: Gồm 1436 bệnh nhân sau nhiễm SARS-CoV-2 đến khám tại các cơ sở của hệ thống MEDLATEC từ 01/03/2022 đến 31/03/2022, được thăm khám lâm sàng và chụp cắt lớp vi tính phổi.

Tiêu chuẩn lựa chọn:

- Bệnh nhân được chẩn đoán xác định nhiễm SARS-CoV-2 và khỏi bằng xét nghiệm RT-PCR hoặc Test nhanh kháng nguyên

- Được thăm khám lâm sàng và chụp cắt lớp vi tính phổi tại hệ thống y tế MEDLATEC

Tiêu chuẩn loại trừ:

- Bệnh nhân chưa được xác định khỏi bệnh hoặc

- Kết quả xét nghiệm RT-PCR/Test nhanh kháng nguyên dương tính tại thời điểm đánh giá

Thời gian và địa điểm nghiên cứu

- Thời gian: từ ngày 01 đến hết 31 tháng 3 năm 2022

- Địa điểm: Trung tâm Chẩn đoán hình ảnh MEDLATEC: khoa CDHA – BVĐK MEDLATEC; phòng CDHA – PKĐK 99 Trích Sài; phòng CDHA – PKĐK MED Thanh Xuân

2.2. Phương pháp nghiên cứu

Thiết kế nghiên cứu: Tiến cứu, mô tả cắt ngang

Trang thiết bị:

- 01 máy chụp CLVT 128 dãy SIEMENS go.TOP,

- 01 máy chụp CLVT 32 dãy GE Revolution

- 01 máy chụp CLVT 2 dãy SIEMENS Somatom spirit.

Chọn mẫu: Thuận tiện

Kĩ thuật sử dụng trong nghiên cứu:

- Kĩ thuật chụp cắt lớp vi tính phổi
- + Tư thế bệnh nhân: nằm ngửa
- + Mức độ hít: hít vào tối đa
- + Độ dày lớp cắt: 1-3mm

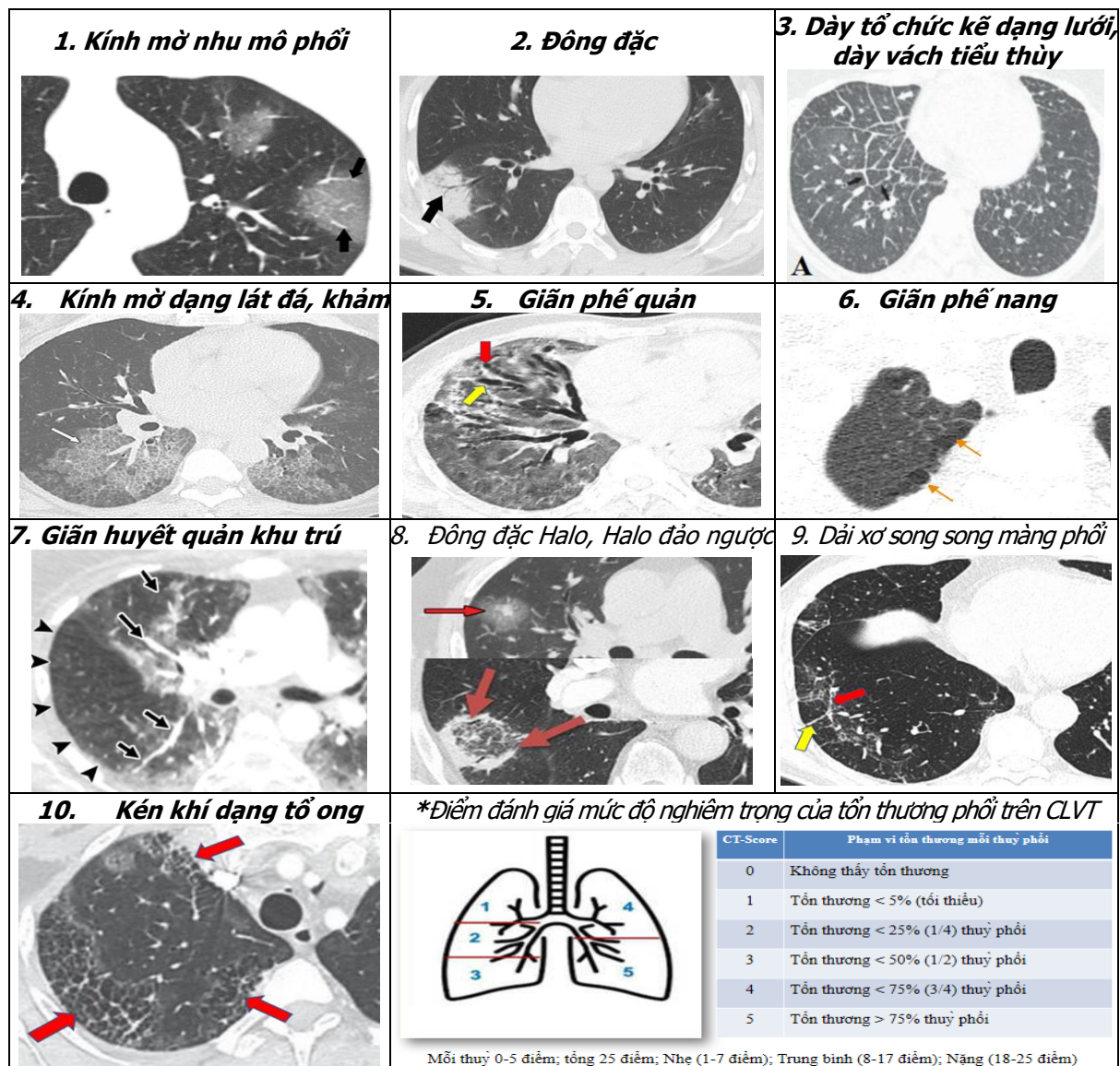
+ kV:120, mAs: 100-200

+ Collimation: 1,5-3; Matrix 768x768, FOV: 35cm

+ Tái tạo cửa sổ nhu mô phổi (WL -500HU; WW 1500HU) và cửa sổ trung thất

+ Tái tạo đa bình diện (MPR) và phân tích hình ảnh trên hệ thống PACS

- Tổn thương phổi Covid-19 (Hình 1)

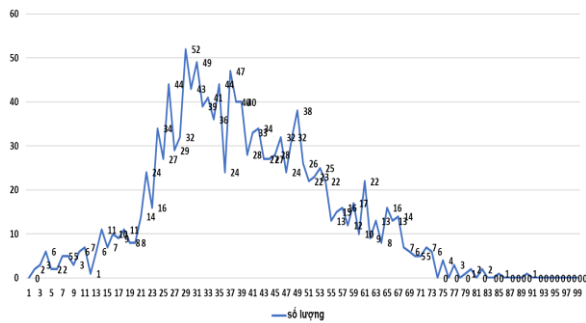
Hình 1. Các dạng tổn thương phổi Covid-19

- Tổn thương phổi không do Covid-19
- + Trần dịch/trần khí màng phổi
- + Hạch trung thất
- + Tổn thương vôi hóa, hang hóa, tăng sinh mạch hoặc tổn thương khối

III. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ BÀN LUẬN

3.1. Đặc điểm về tuổi:

- Tuổi thấp nhất: 02 tuổi
- Tuổi cao nhất 90 tuổi
- Độ tuổi trung bình: 39 tuổi
- Phần lớn nằm trong độ tuổi lao động từ 18-60

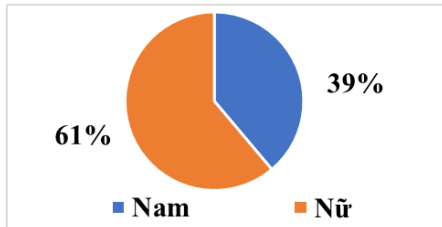
Biểu đồ 1. Phân bố độ tuổi bệnh nhân

3.2. Đặc điểm về giới:

- Phần lớn đối tượng đến khám là nữ - chiếm 61%.

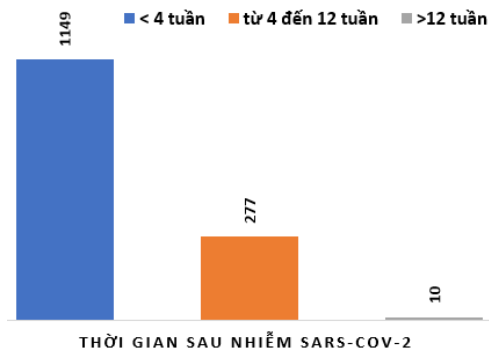
- Chỉ có 39% nam giới đến khám.

Nhận xét: Phụ nữ có lẽ cảm thấy lo lắng về các triệu chứng sau nhiễm SARS-CoV-2 hơn nam giới.

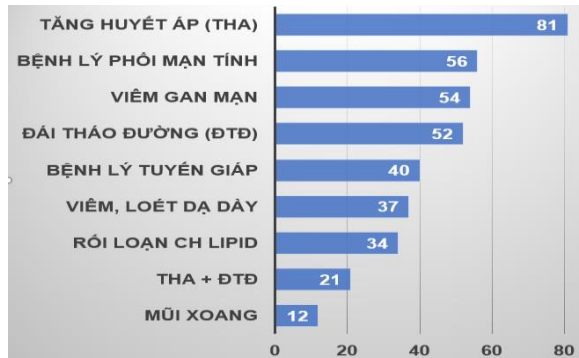
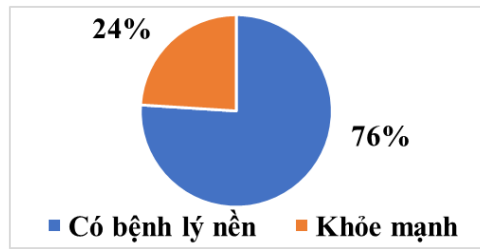
Biểu đồ 2. Phân bố về giới của bệnh nhân

3.3. Thời gian sau nhiễm: Phần lớn BN sau nhiễm SARS-CoV-2 đến khám trong vòng 01 tháng đầu tiên với 1149 ca (tương đương 80%). Chỉ có số ít tái khám sau hơn 3 tháng.

Biểu đồ 3. Phân bố về thời gian nhiễm

3.4. Tiền sử bệnh: 76% số BN sau nhiễm SARS-CoV-2 đến khám có tiền sử khỏe mạnh, không có yếu tố nguy cơ sau nhiễm sau nhiễm SARS-CoV-2. So với nghiên cứu của tác giả Max Augustin đăng trên tạp chí Lancet năm 2021 với 958 bệnh nhân sau nhiễm SARS-CoV-2, chúng tôi thấy có sự tương đồng trong tỉ lệ nhóm bệnh nhân có tiền sử bệnh lý tăng huyết áp và đái tháo đường trên tổng số các bệnh nhân sau nhiễm SARS-CoV-2 đến khám.

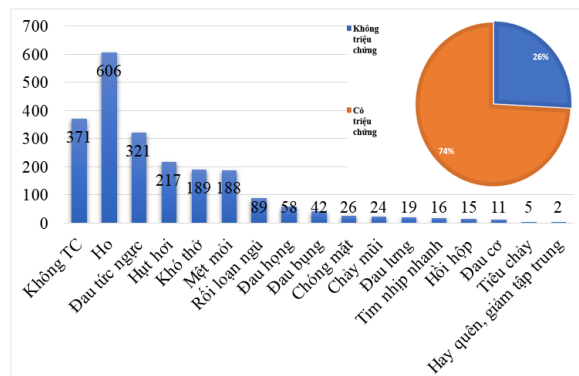
Biểu đồ 4. Phân bố tiền sử bệnh của BN đến khám

3.5. Đặc điểm lâm sàng ở bệnh nhân sau nhiễm SARS-CoV-2

- Phần lớn bệnh nhân đều có triệu chứng lâm sàng (74%)

- Các triệu chứng thường gặp: ho, đau tức ngực, hụt hơi, khó thở, mệt mỏi...

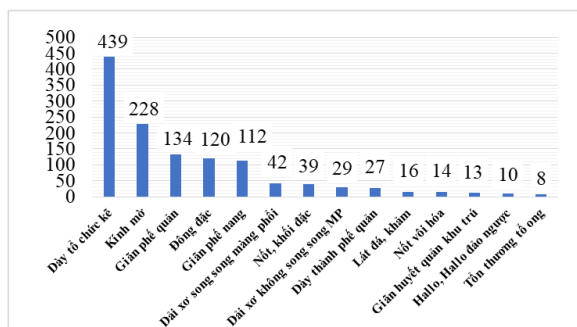
- Đối chiếu với nghiên cứu của Qiuyue Long và cộng sự, chúng tôi nhận thấy sự khác nhau trong tỉ lệ phân bố triệu chứng lâm sàng. Theo Qiuyue Long, mệt mỏi là triệu chứng phổ biến nhất với 47%, sau đó là suy giảm trí nhớ (35%) và khó thở (33%). Sự khác biệt này có thể do thời điểm đến khám của nhóm bệnh nhân sau nhiễm SARS-CoV-2 của chúng tôi sớm hơn so với nghiên cứu của Qiuyue Long (1 tháng của chúng tôi so với 3-6 tháng của Qiuyue Long)- biểu đồ 5

Biểu đồ 5. Đặc điểm lâm sàng của BN đến khám

3.6. Đặc điểm hình ảnh cắt lớp vi tính phổi ở bệnh nhân sau nhiễm SARS-CoV-2

- Có tổn thương phổi trên cắt lớp vi tính
- 49% số bệnh nhân có tổn thương phổi nghi do Covid-19;
- Có 10% số bệnh nhân không có tổn thương phổi nghi do Covid-19 nhưng lại có tổn thương khác.
- Trong số 855 bệnh nhân có tổn thương nghi do Covid-19, tổn thương gặp nhiều nhất là dày tổ chức kẽ dạng lưới, dày vách tiểu thùy; sau đó là tổn thương kính mờ, giãn phế quản, đông đặc...

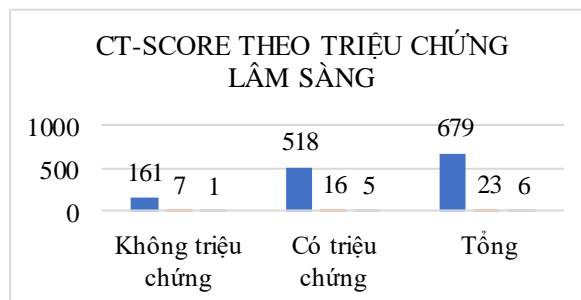
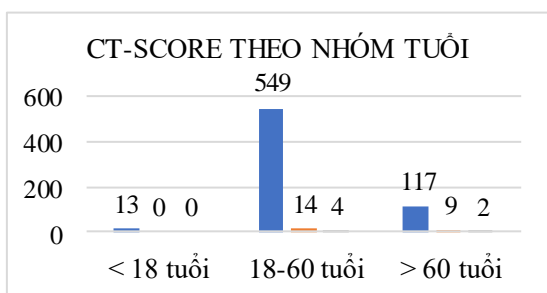
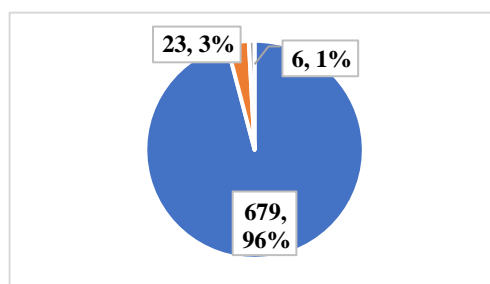
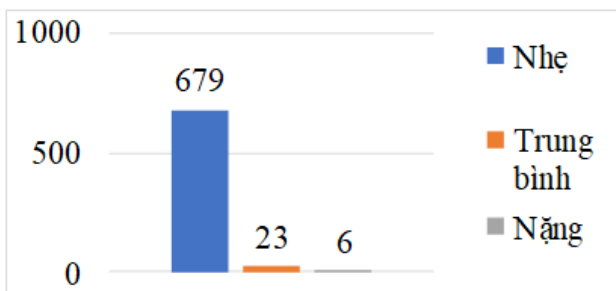

N=855 (một số trường hợp có thể có nhiều tổn thương)
Biểu đồ 6. Đặc điểm hình ảnh CLVT ở BN nhiễm Covid-19

Kết quả này tương đồng với nghiên cứu của Myall K.J, cũng cho thấy tổn thương phổi kẽ là gặp nhiều nhất, và cũng có một số tổn thương điển hình sau nhiễm SARS-CoV-2 như đông đặc, kính mờ, giãn phế quản.

3.7. Phân bố chỉ số CT-score ở bệnh nhân sau nhiễm SARS-CoV-2

- Phần lớn bệnh nhân sau nhiễm SARS-CoV-2 có tổn thương ở mức độ nhẹ, ít có nguy cơ gây xơ hóa phổi sau này.
- Theo các nhóm tuổi, nhóm bệnh nhân mức độ nhẹ vẫn chiếm đa số
- Theo triệu chứng, ở cả nhóm có hay không có triệu chứng, tỉ lệ bệnh nhân có tổn thương nhẹ vẫn chiếm đa số

Biểu đồ 7. Phân bố điểm CT – Score theo nhóm tuổi và triệu chứng lâm sàng

IV. KẾT LUẬN

- Nhóm bệnh nhân sau nhiễm SARS-CoV-2 đến khám với chúng tôi trong độ tuổi từ 2 đến 90 tuổi, độ tuổi trung bình là 39; phần lớn đến khám với chúng tôi giai đoạn sau nhiễm SARS-CoV-2 trong vòng 01 tháng đầu tiên. Đa số bệnh nhân có triệu chứng liên quan đến hệ hô hấp như ho, đau ngực, hụt hơi, khó thở...
- Có đến 49% số bệnh nhân có tổn thương phổi nghi do COVID, với dạng tổn thương thường

gặp nhất là dày tổ chức kẽ, sau đó đến các tổn thương điển hình khác sau nhiễm SARS-CoV-2 như đông đặc, kính mờ... Trong nhóm có tổn thương nghi do COVID có đến 96% thuộc mức độ nhẹ theo thang điểm CT-score ở tất cả các nhóm tuổi và cả ở nhóm có triệu chứng hay không có triệu chứng lâm sàng.

V.KHUYẾN NGHỊ

- Nhóm triệu chứng hô hấp là chủ đạo, tổn thương phổi chủ yếu mức độ nhẹ có khả năng

hồi phục, do đó cần tăng cường tổ chức và phát triển chuyên khoa hô hấp, xây dựng phác đồ chăm sóc, điều trị phù hợp.

- Chụp cắt lớp vi tính là phương tiện hiệu quả và chính xác trong phát hiện và đánh giá tổn thương phổi ở bệnh nhân sau nhiễm SARS-CoV-2.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. **Qiuyue Long.** Follow-Ups on Persistent Symptoms and Pulmonary Function Among Post-Acute COVID-19 Patients: A Systematic Review and Meta-Analysis. 2021; 8: 702635
2. **Carfi A.** For the Gemelli against COVID-19 post-acute care study group. Persistent symptoms in patients after acute COVID-19. J Am Med Assoc. 2020;324(6):603–605.
3. **Myall KJ.** Persistent Post-COVID-19 Interstitial Lung Disease. An Observational Study of Corticosteroid Treatment. Ann Am Thorac Soc. 2021 May;18(5):799-806. doi: 10.1513/AnnalsATS.202008-1002OC. PMID: 33433263; PMCID: PMC8086530.
4. **Thomas Sonnweber.** European Respiratory Journal 2021 57: 2003481; DOI: 10.1183/13993003.03481-2020 Cardiopulmonary recovery after COVID-19: an observational prospective multicentre trial
5. **Yeun-Chung Chang.** Pulmonary sequelae in convalescent patients after severe acute respiratory syndrome: evaluation with thin-section CT.
6. **Max Augustin.** Post-COVID syndrome in non-hospitalised patients with COVID-19: a longitudinal prospective cohort study PMCID: PMC8129613

ĐẶC ĐIỂM LÂM SÀNG, CẬN LÂM SÀNG BỆNH NHÂN COVID - 19 CÓ TỔN THƯƠNG PHỔI ĐIỀU TRỊ TẠI BỆNH VIỆN DÃ CHIẾN - ĐẠI HỌC KỸ THUẬT Y TẾ HẢI DƯƠNG

TÓM TẮT

Mục tiêu: Mô tả một số đặc điểm lâm sàng, cận lâm sàng bệnh nhân Covid 19 có tổn thương phổi tại Bệnh viện dã chiến - Đại học kỹ thuật Y tế Hải Dương. **Đối tượng và phương pháp:** Mô tả cắt ngang trên 113 bệnh nhân được lựa chọn vào nghiên cứu là những bệnh nhân Covid-19 có tổn thương phổi trên XQ hoặc CLVT. **Kết quả và kết luận:** Bệnh nhân Covid-19 có đặc điểm lâm sàng và cận lâm sàng đa dạng. Bệnh nhân có tỷ lệ diễn biến nặng cao hơn ở người lớn tuổi và có bệnh nền. Triệu chứng lâm sàng và cận lâm sàng giúp đánh giá mức độ nặng, tiên lượng tiến triển và điều trị bệnh nhân Covid 19.

Từ khóa: Đặc điểm lâm sàng, cận lâm sàng, Covid-19, tổn thương phổi

SUMMARY

EVALUATING THE CLINICAL, PARACLINICAL CHARACTERISTICS OF COVID-19 PATIENTS WITH LUNG DAMAGE AT FIELD HOSPITAL No2-HAI DUONG UNIVERSITY OF MEDICAL TECHNOLOGY

Objectives: To describe some clinical and subclinical characteristics of Covid-19 patients with lung damage at the field hospital-Hai Duong University of Medical Technology. **Subjects and methods:** Cross-sectional description on 113 patients selected

Nguyễn Đình Dũng*, Nguyễn Thành Luân*

for the study who are Covid-19 patients with lung lesions on X-ray or CT scan. **Results and conclusion:** Covid-19 patients have diverse clinical and paraclinical characteristics. Patients have a higher rate of severe events in the elderly and with underlying medical conditions. Clinical and subclinical symptoms help assess severity, progress prognosis and treat Covid-19 patients.

Keyword: Clinical, paraclinical characteristics, Covid-19, lung damage.

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Bệnh Coronavirus 2019 (COVID-19), do virus SARS-CoV-2 gây ra, đã trở thành một đại dịch trên toàn thế giới. Tại Việt Nam, ngày 23 tháng 1 năm 2020 ghi nhận ca nhiễm đầu tiên. Đến nay, tất cả các tỉnh, thành phố trong cả nước có ca mắc Covid 19. Trong đợt bùng phát dịch thứ 3 đã xác định được do virus biến thể Alpha chủng B.1.1.7 gây ra, có khả năng lây lan nhanh hơn, tải lượng virus tăng gấp 4 lần so với chủng trước đây, tỉ lệ lây nhiễm tăng 70% so với chủng cũ. Trong đợt dịch này Bệnh viện Dã chiến số 2 – Đại học Kỹ thuật Y tế Hải Dương đã tiếp nhận và điều trị cho một lượng lớn ca mắc Covid 19 tại Hải Dương. Virus corona chủng mới này có ái tính với đường hô hấp dưới và biến chứng chính là viêm phổi. Các quan sát lâm sàng hiện tại cho thấy nhiễm SARS-CoV2 có thể từ không có triệu chứng lâm sàng rõ ràng đến diễn biến nặng như hội chứng suy hô hấp cấp tính (ARDS) và suy các cơ quan dẫn đến nguy cơ tử vong cho bệnh nhân. Điều này đặt ra thách thức lớn cho các bác

*Trường Đại học Kỹ thuật Y tế Hải Dương
Chịu trách nhiệm chính: Nguyễn Đình Dũng
Email: drnguyendinhdung@gmail.com
Ngày nhận bài: 29/4/2022
Ngày phản biện khoa học: 15/5/2022
Ngày duyệt bài: 6/6/2022